

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Ivris Gvlielmi Dvrandi

Durantis, Guilelmus

Augustae Taurinorum, 1578

Petitione sententiæ, & eius cautela.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96857)

de arbit. §. an possit. ¶ An qui iudicat habet prius consilio sapientis. exculatur a potestate iudicis male iudicantis. si iniustum sit consilium. j. de sent. ad fi. §. si iudex scierit. & ibi. & in §. sequi habetur. an teneat sententia lata intra terminum statutum consultor. ipso non expectato. & an valeat: & de materia vide Bar. in suo tractatu De requisitione consilij. multum bene.

8. ver. cum autem fuerit finis. ampliat tamen auctor: & quid inseruit de Io. de Deco. j. dicam. c. Tit. prox. ¶ Vers. hos autem. d. Dicentes. ¶ Ecce stat. 3. ad fi. & facit Prouer. 13. e. Enim. ¶ Assumit verba Io. de Deco. ver. s. parte 2. & ei quod sequitur. conuenit ad Ro. 3. Deus verax est: & omnis homo mendax. f. Si. ¶ Hoc habuit Io. de Deco. vers. super parte 3.

De petitione sententia, & eius cautela. Rubrica.

S V M M A R I V M.

- 1 Advocatus antequam sententia petat, debet sua cause merita perscrutari. Voluntas cordis secreta communiter legitur in facie.
2 Tepidus in petendo sententiam, presumitur de suo iure dissidere.
3 Advocatus certus de victoria, debet adesse sententia prolationi: si autem econverso, fugere.

QVONIAM disputatio super actitatis habita, & conclusio; in negotio, & deliberatione cum peritis habita, sola sententia prolatio superest, qua partes debent instanter petere, ut ext. de sen. & re. in. causam que, ideo de petitione sententia perscrutamus. ¶ No. b. igitur advocate, q. prius quam sententiam petas, debes diligenter causam tue merita perscrutari. Vnde consulo, q. accitis tibi peritis, de quibus confidas, cum eis deliberes diligenter, iuxta illud: OMNIA cum amico delibera: quia ad plures querit, facilius inuenit. vt 20. dist. de quibus. nec nimis tunc prudentia innitaris. multos enim propter suam presumptionem sepe vidi in causis decipi. ext. de p. sit. ne iniuriar. c. j. & ad hoc s. de adu. §. nunc tractemus. Item consulo, q. stomacho ieiuno deliberes: quia tunc melius videntur sensus, i. q. j. sane ext. de testib. c. j. 22. q. 3. honestu. & hoc est, qd Philosophus dicit, Quod post somnum, quando satis dormisti, melius deliberabis: tunc enim nullus rumor impedit sensuum, & concordat extra de accusat. si confiterit. quia, secundum Hieronymum, veter pinguis crassum sensum generat, vt 43. dist. §. si. & vt ad via perentias veritatis, opponere & allega contra tuam partem qd dic, vt in pre. §. nunc tractemus, & si inteneris causam desperatam, cōpone, vt dixi §. tit. prox. ¶ Si vero confidis de tuo iure, adeas iudicem sermone modesto, & vultu leti: q. in facie legit cordis secreta voluntas: & vultus talis erit, qualis mente gerit, ar. 4. di. §. j. & §. si. & laudes cum, vt tibi sit p. p. ius, 26. q. vlt. al. ligat. dicens ei cum reuerentia, q. placeat sibi eam sine calculo diffinire: & hoc, si de ipso fide plene confidis, si vero dubitas, de fide, sine peritia eius idem dicas & expecta, utrum dicat q. velit deliberare cum peritis, qd si dixerit, respondeas. Latus sum valde, q. ad vestri exoneracionem salubre consilium habeatis: nec p. hoc censis in prauum consilium, vel consiliarium consentire. Quod si videris cum absque consilio ad diffinitionem arrere, curia licet & humiliter dicas ei: Domine, supplico, ut iuxta consilium d. Salomonis procedere velitis dicentis. ¶ Omnia fac cum consilio, & c. vt §. tit. prox. a. l. si. ¶ Que autem premissa sunt, etiam in interlo-

CV M petis sententiam ferri. sit tibi memoria: vt petas aduersarium in expensis condemnari. vers. si. G Sed an in fructibus & interesse potest iudex condemnare sine petitione? Dic, q. in fructibus antelitis contenti quoniam perceptis exigitur petitio: sed post licet contentatam non, ut not. ff. de dam. infel. si quis missum. §. iudex. Bal. vide s. de dispu. & alleg. §. s. p. Sed quid in poenis dicit statutum, q. peturus perdat licet. ¶ An sine petitione poterit iudex condemnare peritum in amissione casus: & vide tur. q. sic. ff. de ad. edic. ad. lites. §. item sciendum. In contrarium videtur ff. de dam. infel. l. 4. §. hoc autem iudicium. hoc enim non pertinet ad sequentiam petitorum, sed oritur ex noua causa. ar. ff. de in lit. iur. l. j. Ergo iudex non potest supplere ex officio: ad hoc facit C. ut lice. pen. l. j. in gl. & ff. de iur. fic. l. ius q. delator. C. loc. l. adu. C. v. vi. l. no. ab re. in gl. i. auri, & tri. & sem. §. in gl. & hoc est tuti. Bal. & ad oia sufficit petitio qualis, sub hac forma. peto sententia ferri pro me, C. de p. ac. l. petis. G. ¶ Sed quid dices, actore absente & citato legitime, lite non contestata, si reus petit sententiam ferri, iudex ex gestis sentit pro actore, & pronunciat pro eo, an valeat videtur, q. non, quia lis non est contestata, C. de temp. ap. l. ff. §. illud. Sed pro reo bene valet, ut in athen. qui semel. C. quomodo & quando iur. SOL. Credo valere: & imputet sibi reus, qui stulte petit, & iudex pro absente potest supplere, l. propter adum. §. si in autem reus. & §. seq. C. de iur. Bal. ¶ Vide, quatuor sunt casus, nam quandoque fertur sententia pro presentate, & tunc petitio est necessaria: quandoq. pro presentate contra absentem, & idem: quandoque pro absente contra presentem, & tunc non est necessaria presentia absentium: quandoque pro absente contra absentem, & tunc non valet sententia, ff. de arb. l. arbiter. ita vide j. prox. ¶ Sed quare non sufficit actori, q. in libello petit condemnari: Respon. quia illa sunt verba, futuri temporis: sed ista petitio est presentis: ut nunc: & ita vltima petitio est idem dicere, q. instantia: quia ad instantiam partes iudex debet procedere, non motu proprio, ut in athen. qui semel. ibi. reus appellat, & c. ff. de iur. l. & post. C. ut intra cert. tem. l. 2. cum sim. Bal. vide j. tit. j. §. de quibus. vers. sed pone G.

3 cautionibus obseruentur. ¶ Item not. q. ubi speras verisimiliter pro te sententiam proferendam fore, postules eam ferri: & vtaris verbis positus s. de dispen. §. nunc videndum. in fi. & §. post hoc autem. ver. sic igitur destruat. non tamen inopportune, nisi in mora videas periculum imminere: tunc uere insta opportune & impotente, ut 43. dist. lit. rector. in fi. & ext. de elect. cum inter R. seniore in prin. Licet enim de ipso p. fidis, credas tunc cum hominem esse, & ideo pro num ad malum, 22. q. 1. omnis etas. x. q. 3. proclius maxime si sit solitus nimis corrumpi, xi. q. 3. g. recte. 14. q. v. no. hanc. 11. q. 3. no. licet & c. pauper. ext. de pig. illo. §. si cum suis. ¶ Concor. Si enim tepidus sis nimis in petendo sententiam, presu meris de tuo iure dissidere, vt 43. dist. in mandat. s. Pete igitur sententia, prout no. in pre. uer. sic igitur. ¶ Item aduocate, tibi consulo, q. si certus es de victoria, ad sis sententia: si contrarium speres, fuge, sicut Medici faciunt, in primo casu honor, in secundo casu contumelia te vbi que sequitur. In dubio autem est consilium, q. interis, propter multa, que tunc saepe occurrunt, ex quibus causa tua in causa appellationis iuuar poterit, si succubere te cōtingat. Illud autem tibi sit memoria, ut semper aduersarium petas in expensis tibi legitime condemnari, ut dixi §. in pre. §. nunc videndum. in fi. & §. seq. & de expensis. §. j. ad fi.

De Relationibus. Rubrica.

AEPE contingit, quod is, qui cause discussit merita, dubitat, qualiter pronunciare debeat: & sic refer negotium ad superiorum, vt sibi respondeatur, qualiter in pronunciano se habere debeat: ideoque aliqua de his relationibus premitamus. Item quando is, qui causam examinauit, iudicandi potestatem non habet immo ipsam debet ad superiores remittere, ut ubi lis sit, sibi finem debitum fortiaur, ext. de elect. dudum j. & de test. ad hoc alias incipit, presentiam §. in lib. 6. ideoque de his remissionibus aliqua subsequenter adiciamus. Et licet ferre omnes iuris canonici tractatores communiter recipiant verbum Relationis & Remissionis, & etiam iura quoad q. ut patet ext. de pur. can. cum dilectus §. is igitur. hoc ramen nobis non placet, prout clare ex sequentibus apparebit. Primo igitur videndum est, quid sit relatio: de quibus stat. quando: & qualiter fiat: & quis sit eius effectus.

ADDITIONES.

a Nullus ex practicis auctoribus posuit hanc rubricam praeter Io. de Deco in lib. iudicum, parte 2. qui posuit rubricellam: petitio sententia. & ibi modicum: & iterum modicum parte 3. sub eadem rubrica: de quo modico j. dicam. ¶ Vber. ut de Bob. posuit hoc nigrum, vbi dixi §. tit. prox. & dicam j. Tamen auctor ampliauit Io. de Deco. licet verba eius communiter assumpserit. In cauil. non inueni adhuc, quod hanc Vberti partemauerit.

RELATIO ADDITIONES.

- 2 Practici auctores non posuerunt hanc rubricam, excepto Io. de Deco qui eam posuit Caui. lib. v. rub. vlt. ubi ponit quaedam relationum exempla. Fecit etiam de his tractatum, qui inchoat, Incipit summa de relationibus: ubi plenus profecutus, & ponit formas, & communiter habetur post librum Dispensationum & sententiarum. Habuit etiam auctor de his pabulum, & 2 Summistis. Azone praecipit, Goff. & Ho. Et no. q. ordinem Legistarum secutus est auctor quo ad librum Codicis, tractans prius de relationibus, quam de appellationibus: sed discordat compilatio Digestorum & noira, in quibus simul de vtriusque tractatur scilicet de appellationibus & relationibus. Discordat autem ab illis tribus compilationibus, quia in illis prius tractatur de sententia, quam de his: sed propter diuersas relationis causas procedit vtraque: de quibus j. §. 3.
b Apparebit. ¶ Foran voluit Io. de Deco: vbi s. dicere primo, q. relatio eret proprie delegatorum, improprie ordinariorum, verum sicut reconuentio praesupponit conuentionem, sic & remissio remissionem. Refertur autem idem est, quod deferre, proferre, vel intimare: mitterentur ista, de cle. ego. c. j. lib. 6. ver. si autem de fitu mo. in singulis. ver. si uero. & c. ea quae, quod si foran, & in cle. de heret. nolentes. in fi.
c Relatio. ¶ Hoc membrum non posuerunt Summistae.
d Effectus. ¶ Io. de Deco, vbi s. 2. parte septem articulis, non dico membra, hanc materiam tradere voluit: sed sic loquendo, obfuscauit, sis ergo auctoris narratione contentus.

rotum quod sequitur, fuit Vberti de Bob. mihi charta

Specul. Secunda pars. Y 2